

Det talade ordet gäller.

Tal av Jan Björklund på Liberalernas landsmöte i Västerås 18 november 2017

FRAMTIDEN ÄR LIBERAL

Igår publicerades ett upprop av hundratals kvinnor där de vittnar om kränkningar och sexuella övergrepp inom politiken. Kvinnorna har sin hemvist i alla politiska partier, även i vårt parti. I sektor efter sektor i samhället är berättelserna i Metoo-kampanjen desamma. Omfattningen är häpnadsväckande. Jag blir både bedrövad och illa berörd av det vi nu tar del av.

Jag vill och ska göra vad jag kan för att denna debatt leder till en attitydförändring. Att kvinnor som varit rädda att berätta eller anmäla nu törs göra det. Och att arbetsgivare och chefer inte längre kan ducka eller mörka. Vi måste alla ta detta på största allvar. Vi har alla ett ansvar för det. I vårt parti har jag det yttersta ansvaret.

Jag känner tillförsikt inför att så många kvinnor nu vågar träda fram och berätta, men det räcker inte. Vi som är män måste också ta kraftfullt avstånd från respektlöst agerande. Som föräldrar måste vi göra det vi kan för att våra söner får med sig värderingar och attityder som respekterar kvinnor. Nu får det vara nog! Ingen kvinna ska behöva bli utsatt för kränkningar. Det handlar om frihet.

-:-

Min värld börjar i Sverige. Jag skriker så högt tycker mina barn, när vi slår Italien och tar oss till fotbolls-VM. Jag är stolt över vårt land. Över vår vackra natur, över vårt kulturarv och vårt framgångsrika samhällsbygge. Men jag är också europé och internationalist.

Högerextremisternas världssyn är den motsatta; att om man gillar Sverige kan man inte gilla världen utanför. För dem börjar och slutar världen i Sverige. För oss börjar världen i Sverige. Men den slutar inte här.

I generationer har liberaler kämpat för mänskliga fri och rättigheter. Mot de som vill kväva individens frihet istället för att låta människor växa. Den fria världen hålls samman av liberala värderingar om frihet, mångfald och tolerans.

Men idag är de värderingarna hotade.

Jag ser nazister som återigen marscherar på gatorna i Europa. De hotar, hatar och hetsar.

Deras stöveltramp ger oss historiska rysningar.

Jag ser HBTQ-personer som fråntas sina rättigheter i Ryssland.

Jag ser aborträtten i fara i Polen.

Jag ser yttrandefriheten sättas på undantag i Ungern.

Jag ser flyktingboenden som bränns.

Jag ser islamismen gro.

Jag ser flickor och kvinnor i svenska förorter fråntas sina mänskliga rättigheter.

Jag ser antisemitismen visa sin avskyvärda respektlöshet mot människovärdet.

Jag ser extremisterna.

De som gör skillnad på människor och människor.

De som fråntar människor sin frihet.

De som alltid väljer att stänga en dörr framför att öppna ett fönster.

Fråga Viktor Orbán.

Fråga Vladimir Putin.

Fråga Jimmie Åkesson.

Vad har ni för mål? De kommer alla att svara detsamma. Att utrota liberalismen. Att förstöra vår samhällsmodell. Att förpassa liberala värderingar till historien. Det är deras mål.

Inte sedan kampen mot kommunismen och för Europas befrielse har vårt politiska engagemang känts viktigare än idag. Detta är den största värderingsstrid som liberaler har stått inför i modern tid.

Det är inte liberalismen som ska förpassas till historien. Det är extremismen som ska förpassas till historien. Framtiden – den är liberal.

-:-

För en liberal framtid i vår del av världen behövs ett starkt samarbete mellan Europas liberala demokratier. En union som fortsätter att bygga samarbetet på de frihetliga ideal som den en gång grundades för att försvara. Vi står inför ett avgörande vägval. Det handlar om vi ska följa med de krafter som nu vill luckra upp EU och minska samarbetet eller om vi ska fördjupa det. Ska vi följa Polen och Ungern, eller ska vi följa Merkel och Macron?

Man bör ställa sig frågan;

Hur ska vi lösa den gränsöverskridande brottsligheten utan samarbete?

Hur ska vi lösa klimatutmaningarna utan samarbete?

Hur ska företagen kunna växa utan en gemensam marknad?

Sverige kan inte ensam lösa världens flyktingkris. Men med ett gemensamt europeiskt asylsystem kan vi hjälpa människor på flykt.

Idag lämnar romer social misär i Rumänien och Bulgarien för att tigga på gator i andra länder. Så ska inga barn behöva växa upp. Det behövs sociala rättigheter för medborgarna i alla EU-länder för att ge alla barn en chans i livet. Social grundtrygghet är en förutsättning för att fri rörlighet ska fungera.

Jag är inte förvånad över att vänsterpartister och sverigedemokrater vill lämna EU. De avskyr de liberala värderingar EU grundades på. Men att övriga partier i Sveriges riksdag nu vill växla ner samarbetet är oroande.

Partier på båda sidor om blockgränsen, de förnyas nu. De vill att Europa ska samarbeta mindre.

De som vill att vi liberaler ska förnya vår syn på EU kommer att bli besvikna.

Europa ska samarbeta mer, inte mindre. Framtidens utmaningar löser vi tillsammans.

-:-

I århundraden har Sveriges öppenhet mot omvärlden berikat och format vilka vi är idag. Vi som bor här har ofta rötter i andra delar av världen. Det är liberala värderingar som är själva sinnebilderna av Sverige idag.

För oss som tror på en human flyktingpolitik och på flyktingars rätt att söka asyl är det avgörande att vi anstränger oss för att integrationen ska fungera bättre. De finns många som liksom vi är för en human flyktingpolitik men som inte vågar eller vill erkänna integrationsproblemen. Men medborgarnas stöd för en human flyktingpolitik kommer i längden att svikta om integrationen inte fungerar.

Jag har gjort många resor det senaste året till utsatta förorter. Jag har varit i Bäckby här i Västerås, men också i Vivalla, Rosengård, Hässleholmen, Tjärna Ängar, Tureberg, Hallonbergen, Gottsunda. Utmaning är ett för snävt ord för att beskriva vad som nu sker. På sina håll är läget akut. En del tycker att bilden av förorten i debatten är negativ. Det är klart att det finns det som är positivt. Men jag tänker inte skönmåla. Vi måste säga hur det faktiskt är, inte minst för barnens skull.

Nu ökar klyftorna mellan dem som är födda här och dem som flytt hit. I brist på enkla jobb med lägre ingångslön för nyanlända får färre chansen att bygga sig en framtid i Sverige. I förorten växer många barn upp utan att se sina föräldrar gå till jobbet. De går i skolor med dåliga kunskapsresultat och med klasskompisar där nästan ingen har svenska som modersmål. Segregationen är stor. De växer upp i ett parallellt samhälle dit liberala värderingar inte når in. Där många får sina framtidsdrömmar söndertrasade i knarkhandeln på torget. Unga utan positiva förebilder som söker sin tillflykt till kriminella gäng.

Vi ser bilbränder och stenkastning mot polis och brandkår. Och polisen har svårt att mäka med. Det är viktigt med förebyggande arbete, med skola och jobb för att barn ska få en bra start i livet. Men det räcker inte. När det går snett måste samhället reagera kraftfullt. Att kasta sten mot polisen kan aldrig ursäktas med att man är arbetslös.

Jag har mött poliser som menar att ungdomar som tas till polishuset går in genom en dörr och hinner gå ut genom den andra innan anmälningen ens är färdigskriven. Påföljderna är så tafatta, det sker ingen reaktion från samhället. Och de unga går ut genom dörren och fortsätter förstöra sitt liv.

Rättsstaten måste återupprättas. Poliserna ska bli fler. Konsekvenserna ska bli tydliga för unga som begår brott. Det gör inte liberaler för att vara tuffa. Det gör liberaler för att vi bryr oss.

-:-

Abdirizak Waberi. Han har varit rektor för Römosseskolan i Göteborg i ett drygt decennium. Hans människosyn är den att han anser att mannen kan slå sin fru. Han anser att mannen kan ha flera fruar. Han tar inte kvinnor i hand. Han tycker samhället ska styras av sharialagar. Nu har Römosseskolan ansökt om att starta en ny religiös friskola i Borås. Då har skolinspektionen sagt nej. Men skolan har överklagat till förvaltningsrätten som sagt att skolan ska få starta.

De religiösa skolorna växer nu i våra förorter. De riskerar att bli en samlingspunkt för nyanlända barn som mest av alla behöver integreras i det svenska samhället.

Jag har stor respekt för religion oavsett vilken man tror på. Jag är inte emot religion, både jag och min familj är medlemmar i kyrkan. Jag har försvarat rätten att välja även religiösa friskolor. Men jag måste erkänna att jag har tänkt om. De barn som just har kommit till Sverige från mellanöstern, som är i allra störst behov av integration, de ska inte sättas i särskilda skolor med bara barn med samma bakgrund där själva syftet är segregation och att hålla dessa barn undan från vårt samhälles syn på jämställdhet och individuell frihet.

Jag tänker på mina besök i utanförskapsområdet Vivalla i Örebro. Där har kommunen nyss lagt ner den kommunala högstadieskolan därför att det blev till sist en skola med enbart invandrarungdomar med låga resultat. Man spred i stället ut eleverna i andra skolor runt omkring. Men vägg i vägg med den nedlagda kommunala skolan ligger två islamiska friskolor vars hela syfte är att segregera och förkunna helt andra synsätt än den svenska läroplanen. Det är märkligt att vi tillåter detta.

Skolan ska undervisa om religion. Men skolan ska inte förkunna religion.

-:-

Den religiösa extremismen breder ut sig i Sverige. Moralpoliser ger sig på kvinnor som inte klär sig traditionellt muslimskt, de dikterar hur flickor ska bete sig och vilka de ska umgås med.

100 000 unga lever i hedersförtryck. Men det har inget med heder att göra, det har bara med förtryck att göra. Flickor och pojkar tvingas in i ett system av kontroll, makt och våld. HBTQ-personer är en väldigt utsatt grupp.

Det handlar om unga människors frihet. Men det handlar också om att Sverige ska hålla samman.

De flickor och pojkar som lever i hedersförtryck ska veta. Det är deras frihet vi försvarar. Vi kommer inte att ge oss förrän flickor och pojkar, kvinnor och män lever i jämställdhet utan förtryck, antingen man är född i Sverige eller någon annanstans.

-:-

Att vara liberal är att vara tolerant. Men det är inte samma sak som att tolerera kvinnoförtryck. Toleransen har gränser. Vi har varit för flata.

Jag tycker att vi ska vara självkritiska. Jag är självkritisk. Vi har inte gjort tillräckligt för att motverka den utveckling som sker. Det gäller alla partier, det gäller Alliansregeringen och det gäller vårt eget parti. Vi vaknade sent. Men det viktiga är vad vi gör nu. Vi har ingen tid att förlora för att vända utvecklingen. Jag är övertygad om att det går.

Det finns andra partier som också uppmärksammar problem med den svenska integrationen. Och det finns andra partier som också tar avstånd från samarbete med Sverigedemokraterna.

Men det måste finnas åtminstone ett parti i Sveriges riksdag som klarar av att både ta ett tydligt avstånd från Sverigedemokraterna och samtidigt törs tala klartext om integrationsproblemen i våra förorter.

-:-

Barnen på min skola har slutat drömma om framtiden. Det berättar en rektor på en skola i Sverige.

Jag blir bestört. Men också beslutsam. I generationer har liberaler engagerat sig för skolan. Det är ingen slump. När de första barnen klev över tröskeln till folkskolan för 175 år sedan så var just syftet att alla barn, oavsett bakgrund, skulle få möjlighet att förverkliga sina drömmar.

Bildningsidealet går som en röd tråd genom vår historia. Det är en attityd om att kunskap kan förändra livet och världen. Barn ska få känna att de är kapabla att flytta berg. De ska våga sikta mot stjärnorna. De ska veta att det omöjliga kan bli möjligt.

Barnens dröm om framtiden, det är inte bara en dröm. Att tro att morgondagen har mer att erbjuda, att framtiden kan bli bättre och att drömmar kan gå i uppfyllelse, det är en drivkraft för människor att utvecklas. Men också en drivkraft för samhällen att utvecklas.

Ingen månlandning hade skett om det inte vore för ett barn med en dröm.

Inget nobelpris hade delats ut om det inte vore för ett barn med en dröm.

Ingen klassresa hade gjorts om det inte vore för ett barn som slet sig loss från en förutbestämd framtid och följde sin egen dröm.

Kunskapsskolan – den skapar frihet för våra barn.
Den skapar jämlikhet.
Den skapar tillväxt och konkurrenskraft för Sverige.

Kunskapsskolan – den skapar ett samhälle som håller ihop.
Den skapar klassresor.
Den skapar den bästa motkraften mot extremism och intolerans.

Det är ingen slump att vi liberaler ägnat en stor del av vårt politiska engagemang åt skolan. Jag vet hur viktig skolan var för mig. Inte som en förlängning av mina föräldrars åsikter eller drömmar. Utan precis tvärtom. Skolan var en kunskapsbas, en murbräcka mot det sociala arvet, en kraft från samhället som sa; du kan också följa dina drömmar, även fast du är textilarbetarunge.

Skolan var min drömfångare. Ni vet en sådan där som man hänger ovanför sängen som fångar alla onda drömmar och bara släpper igenom de goda. Mina lärare hjälpte mig att fånga mina drömmar och följa dem.

Jag tänker inte ge mig förrän varenda flicka och varenda pojke i det här landet vågar drömma om framtiden. Och förrän de vågar tro att drömmar kan gå i uppfyllelse. Alla ungar ska få samma chans som jag fick och som jag kan ge mina barn.

Det brinner jag för. Det är därför jag är liberal. Det är därför liberaler sätter skolan först.

-:-

Pisa-resultaten 2015 var ett trendbrott. För första gången på decennier pekade kunskapsresultaten uppåt. Antalet sökande till lärarutbildningen ökade kraftigt, med 70 procent på några år. Alliansens reformer började sätta sig. Vi var på rätt väg. Men vad händer nu?

Kunskapsresultaten går återigen utför. 17,5 procent av eleverna som gick ur nian i somras fick så låga betyg att de inte var behöriga till gymnasiet. Det är den högsta uppmätta siffran någonsin.

Samtidigt går antalet sökande till lärarutbildningen ner igen. Färre vill bli lärare.

Om bara fyra veckor händer något unikt i svensk skola. För första gången sedan 1970-talet kommer elever på tio skolor att få betyg i årskurs fyra.

I ett första steg flyttade Alliansregeringen ner betygen från årskurs åtta till årskurs sex. Skolverket har nu utvärderat den reformen. 80 procent av eleverna säger att de anstränger sig mer i skolan när de får betyg. Och många lärare uppger att det nu är lättare både att få elever och föräldrar att förstå hur eleven ligger till och att identifiera vilka elever som behöver mer stöd.

-:-

Skolans utmaning är nu dubbel. För samtidigt som kunskapsresultaten sjunker så ska skolan möta den största integrationsutmaningen någonsin. Hur är det då möjligt att samhällsdebatten om skolan handlar om vem som ska äga en skola, istället för att handla om kunskap?

Istället för att driva en kunskapsorienterad skolpolitik har de rödgröna fokuserat på ett annat mål, likvärdighet. Det är inget fel på likvärdighet, men det leder fel om det är det överordnade målet. Tänk tanken att ingen enda elev lär sig någonting, vi kommer absolut sist i Pisa, då kommer vi ändå ha nått målet om absolut likvärdighet. Om man förbjuder de riktigt framgångsrika skolorna, t ex fristående Engelska skolan, ja då får vi ju ökad likvärdighet.

Om ökad likvärdighet är högsta målet för svensk skola, så riskerar det att leda till allt annat än ökad kunskap. Men om ökad kunskap är högsta målet för svensk skolpolitik så kommer det också att leda till ökad likvärdighet.

Till er som nu längtar efter att Sverige ska få en kunskapsorienterad skolpolitik istället för rödgrönt flum.

Till er som tycker att vi ska ge lärarna bättre arbetsvillkor i stället för Fridolins handhjärtan.

Till er som tycker att föräldrarnas rätt att välja inte ska flyttas tillbaka till kommunpolitikerna.

Och till er som tycker att det är läraren som ska bestämma i klassrummet, inte de mest högljudda eleverna.

Till er har vi liberaler ett tydligt budskap;

Håll ut – det är bara 10 månader kvar!

-:-

Regeringen inser inte vikten av utbildning. Nu vill de höja marginalskatterna, trots att de är högst i världen. För höginkomsttagare ska beskattas mer, säger regeringen. Men inte vanligt folk. Men ursäkta, sen när blev barnmorskor höginkomsttagare? Sen när blev förstelärare höginkomsttagare?

Gå inte på bluffen. Regeringen låter påskina att de höjda marginalsatserna finns till för att drabba grevar och baroner. I realiteten handlar det om kvinnor med lång akademisk utbildning. De ska straffbeskattas i landet där utbildning redan lönar sig minst.

**Utbildning ska löna sig. Inte bara för män, utan också för kvinnor.
Kunskap ska inte beskattas. Kunskap ska uppskattas.**

-:-

-”Imse, vimse spindel, klättrar upp för tråden”. Selmas mamma sjunger för henne. Då blir det lite lättare. Selma ska få vatten genom en peg-kateter, innan hon ska inhalera sina mediciner. Det sker innan slemmet i lungorna ska bort. Sedan ska hon sondmatas och få sina andra mediciner.

Selma kan inte gå. Hon kan inte prata eller äta själv. Selma föddes med en grav hjärnmissbildning. Hon kan inte röra sina händer, sina armar eller ben. Tack vare LSS-reformen har hon fått assistans i livet.

Men Selmas assistans dras in. Bedömningen är att hon inte behöver hjälp med grundläggande behov. Selma sondmatas och det räknas som egenvård.

Det skär i hjärtat på mig när jag läser om barnen som drabbas av regeringens neddragningar av LSS. Det är så obarmhärtigt så man står inte ut.

Häromdagen sa regeringen att man inför ett tillfälligt stopp av indragningarna. Det är bra, men det är otillräckligt. Det hjälper inte alla de som redan förlorat den.

Nu får det vara nog! Det här är inte värdigt. Alla barn ska ha rätt till sin frihet.

Selma ska inte bara överleva. Selma ska kunna leva.

-:-

Ska vi ha råd med en ambitiös social välfärd, med satsningar på LSS och de stora satsningar på sjukvård och äldreomsorg som vårt land behöver, måste vi ha ett framgångsrikt näringsliv. Detta är de rödgrönas stora problem; de har mängder med krav och förslag på hur välfärdens resurser ska spenderas, men de saknar fullständigt insikt i hur välfärdens resurser ska skapas.

Det är en påtagligt företagsfientlig politik som förs. Det högteknologiska företaget Spotify, ett av vårt lands mest framgångsrika moderna företag överväger nu att lämna Sverige. Ett viktigt skäl är skatterna. Nordea flyttar till Finland. Ett viktigt skäl är skatterna. Det är möjligt att de rödgröna innerst inne jublar när framgångsrika människor och företag lämnar Sverige, för vi som blir kvar blir ju mer jämlika. Men vi blir också fattigare.

Med framgångsrika företag växer Sverige. Men med rödgrön företagspolitik så krymper Sverige.

-:-

Partivänner,

Jag antar att många av er såg matchen i veckan när Sverige slog Italien och tog sig till fotbolls-VM nästa sommar. Sverige underdog mot den stora fotbollsbjässen Italien. Vad det någon som trodde att Sverige skulle vinna? Inte var det italienarna. Men vi trodde på Sverige. Vi trodde på oss själva. Och vilket lagarbete! –Vi gjorde det, var rubriken dagen efter matchen. Jag tycker vi alla ska ta med oss den målbilden.

Bakom varje seger ligger hårt arbete. Och det är just det som vi har framför oss.

Den rödgröna regeringen missköter Sverige. Vi har kris i förorterna, kris i skolan, kris i vården, kris i polisen. Trots en stark högkonjunktur som sveper över hela västvärlden så misslyckas den rödgröna regeringen med statens kärnuppgifter. Den rödgröna regeringen måste bytas ut.

Extremismen gror. Vi står upp för liberala värderingar.
För friheten.
För toleransen.
För mångfalden.

Vi står upp för europasamarbete.
För klimatet.
För tryggheten.
För den sociala välfärden.

Rättsstaten ska återupprättas. För att det är de svagaste som förlorar mest när den havererar. Vi ska inte ha moralpoliser, vi ska ha riktiga poliser.
Hedersförtrycket ska bekämpas. Flickorna och pojkarna ska få sin frihet.
Företagsklimatet ska skina. När företagen blomstrar växer den sociala välfärden.

Alla barn ska ha rätt att gå i en skola som undervisar i religion utan att förkunna religion.

De som lever med funktionssättning ska veta. Vi kommer aldrig svika er!
Vårdköerna ska kortas. De årsrikas kunskaper ska uppvärderas.

Kunskapsskolan ska utvecklas – inte avvecklas.
För att kunskap ger livschanser.
För att kunskap möjliggör klassresor.
För att kunskap är våra barns bästa rustning mot extremism.

Vi ska hålla ihop Sverige.
Vi ska ge människor frihet.

Och vi ska aldrig någonsin ge oss förrän varenda unge i vårt land vågar tro på sina drömmar och vågar tro att de kan gå i uppfyllelse i framtiden.

Vi har ingen tid att förlora mina vänner. 6 miljoner väljare har inte bestämt sig. Nu kavlar vi upp ärmarna och kör så det ryker.

Vårt uppdrag är viktigt; framtiden ska vara liberal!

Tack!